

GLASILO DIJAKOV
NOVOMEŠKE GIMNAZIJE

V S E B I N A :

Beseda bralcem

Avtocesta je končana

Tone Starc: Petnajsti

29. november v Jugoslaviji
(Ob dnevu republike)

Slavko Pavlin: Razgovor

s prof. Bergljezem

Jože Gričar: Šport in jaz

(nagrajena naloga)

Mateja Kožuh: Poraz

Naši bralci pišejo

Božidar Opara: Kaj pa

"Stezice"

Tone Recelj: "Stezice"

naj slikajo nas

Kje pa so pravi brigadirji

MLADI LITERAT

JOGR: Kos kruha

Filuška: Moje mnenje

o glasbeno-literarnem večeru

Filuška: Hrepenenje

Drago Kolenc: Stari učitelj

(nadaljevanje in konec)

Ivan Povše: Poletna noč

GAJ: Oko

D R A G I B R A L C I !

S svojim rednim izhajanjem si je naš časopis "Stezice" že utrl pot med bralce, kar pričča tudi naklada, ki je od prve številke (150 izvodov) porasla na 260 pri četrti številki, današnja številka pa je izšla v nakladi 350 izvodov, če pa bi se še zvečala, bi se lahko povečal tudi obseg "Stezic".

Ker je, dragi dijaki, ta časopis Vaš (saj si z njim nihče ne ustvarja dobička, niti si ga uredniški odbor ne izdaja zase), bi bile za Vas "Stezice" zanimivejše, za odbor pa delo lažje, če bi redneje priobčali svoje članke, zato pišite o svojem delu in težavah v šoli ali v organizacijah, mladi literati pa naj se pogosteje oglašajo pri Sonji.

OB DNEVU REPUBLIKE ISKRENO
CESTITAMO VSEM NAŠIM BRALCEM!

Objavljajte v svojem časopisu
in ga kupujte!

Uredniški odbor

=====

"S T E Z I C E" - Glasilo novomeških gimnazijcev s prilogo "MLADI LITERAT". Izdajata Šolska skupnost in aktiv LMS. Ureja uredniški odbor (Sonja Godnik, Slavko Pavlin, Andoljšek Dušan). Odgovorni urednik Jože Gričar, tehnični urednik Colarič Tomaž. Za ilustracijo Zvne Polko. Izhaja 1. in 5. v mesecu. Cena izvodu 15.- din, naklada 5. številke 350 izvodov, naslov: Uredništvo "Stezic", gimnazija Novo mesto.

=====

"Mi vam dajemo sedaj kot nalogo, da izgradite avtomobilsko cesto Bratstva -Enotnosti od Ljubljane do Djevdje-
lije!

Mladiška cesta mora biti zgrajena do 29. IX. t.l., aprila pa se mora-
jo začeti dela!"

(To je med drugim dejal maršal Tito na VI. kongresu LMJ januarja letos. S kakšnim veseljem je mladina spre-
jela to težko, a častno nalogo je po-
kazal buren aplavz v dvorani).

"Ko smo prenehali z našimi mladinskimi akcijami, smo razmišljali, ali nismo morda pogrešili, ker smo demobilizirali velik del naše mladine, ki ni mogla, ne zaradi svoje volje, temveč pod silo okolnosti, sodelovati v izgradnji naše dežele v tolikšni meri, kolikor bi lahko. Nekateri so govorili, da je naša mladina apolitična, da naša mladina plava v razne tuje vode, oziroma da je pod tujimi vplivi itd. Da to ni točno vidimo danes, ko gledamo naše mladince. Njihovo navdušenje, ta njihova pripravljenost, njihovo delo, vse to govori o tem, da imamo prekrasno mladino. Če so kje kakšne pomanjkljivosti, je to naša krivda, ne pa krivda mladine.

Centralni komite Zveze komunistov Jugoslavije si bo v bodoče še bolj prizadeval skrbeti za to, kako se vzgaja naša mladina, v kolikšni meri sodeluje pri naporih naših narodov za izgradnjo naše dežele. To je dolžnost vseh komunistov. Nobena druga šola ali tečaj ne more dati naši mladini toliko, kolikor pridobi na takih akcijah. Pa tudi če bi bil učinek še manjši, čeprav ne morem govoriti o manjšem učinku, kot ga lahko dajo redni delavci, kajti mladina lahko z elanom nadoknadi tisto, česar včasih z znanjem ne more dati. Ogromne važnosti je, tovariši, da vzgajamo našo mladino z ustvarjalnim delom. (Iz govora maršala Tita v Glavnem štabu MDB na Otočcu letos 22. avgusta).

"Prisrčno vam čestitam na tem velikem delu in se vam zahvaljujem, ker ste izpolnili obljubo, ki ste jo dali na mladinskem kongresu januarja letos. Ponovno ste dokazali, da je naša mladina dosledna in če nekaj obljubi, to dostjno tudi izvede. Naši skupnosti ste poklonili objekt, ki je zelo važen za naše gospodarstvo." (Je dejal Tito, ko je v nedeljo 23. IX. govoril v Novem mestu).

"Pred osmimi meseci se je začela gradnja avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb, že danes pa proslavljamo veliko zmago mladine in podjetij, ki so jo gradila. Graditelji so izpolnili letošnje nalogo. Na to so ponosni, saj so kot del naše mladine še enkrat opravičili zaupanje, ki ga imajo v mladino Jugoslavije tov. Tito, Zveza komunistov in naše ljudstvo." (Iz govora komandanta Miče Novkovića v Novem mestu 23. XI. 1958).

Petnajsti 29 nov
v Jugoslaviji

Praznično in veselo je v družini, ko ta ali oni član slavi svoj rojstni dan, kajti rojstni dan je v življenju lep spominski ljubilej in važen mejnik. Kako praznično mora biti šele v veliki družini jugoslovanskih narodov, ki bodo 29. XI. 1958 slavili že 15. rojstni dan svoje nove, socialistične domovine.

Čeprav proslavljamo 29. november 1943 kot rojstni dan nove Jugoslavije, vsi vemo, da ta država ni nastala šele takrat, ampak se je rodila že s prvim strelom partizanske puške. To je bilo tistega usodnega leta, 1941, ki je naznanilo upor proti fašističnemu okupatorju in revolucijo, ki naj bi do kraja pometla st. starim zatiralskim, kapitalističnim družbenim redom, z nazadnjaštvom in zaostalostjo.

Komunistična partija Jugoslavije je bila na ta odločilni trenutek, ko je stara, že slaba barka nekdanjih oblastnikov v viharju revolucije in upora potonila, zato je poklicala vse delavno ljudstvo v boj proti okupatorju. In to ljudstvo se je odzvalo klicu Partije in se strnilo v vseljudo, nepremagljivo, osvobodilno fronto, ki je imela nalogo priboriti si lepšo in boljše prihodnost, v svobodni in demokratični Jugoslaviji. Za izpolnitev te naloge pa so padale ogromne žrtve, a borba ni prenehala.

Ta nova Jugoslavija, rojena v krvi in trpljenju, je bila uzakonjena 29. novembra 1943. leta, na II. zasedanju AVNOJ-a v Jajcu. Za predsednika pa je bil izvoljen vrhovni komandant nove jugoslovanske vojske, Tito.

Od tega časa dalje se proti sovražniku niso borile le posamezne skupine partizanov, ampak organizirana vojska.

Ljudstvo je začelo, da tej iz nič nastali armadi, sovražnik ne bo mogel več dolgo kljubovati. Množice so dobivale vedno večjo borbena zavest, borbe na bojnih črtah in v zaledju so postale še bolj zagrizene. Nekoč teptano delavsko ljudstvo se je viharno, nezadržno, kakor plaz, bližalo dnevu osvoboditve.

Vojna je bila končana. In s tem je nekako zaključeno tudi prvo obdobje razvoja nove Jugoslavije.

Čakale pa so še nove naloge. Vse kar je bilo med vojno porušenega je bilo treba popraviti, poleg tega pa narediti še ogromno novega, kajti Jugoslavija je stopala na pot samostojne države in za to je bila potrebna močna gospodarska osnova.

Iz ruševin so rasla nova mesta in nove tovarne, mostovi, ceste, železnice. Vse ljudstvo je delalo za izgraditev lepše prihodnosti. Tudi mladina je s prostovoljnimi deli mnogo doprinesla k izgradnji porušene domovine in novih načrtov. Rezultate mladinskih delovnih brigad prav gotovo vsak pozna.

(Nadaljevanje na naslednji strani.)

(Nadaljevanje s prejšnje strani.)

Vsa ta dela so zahtevala ogromno naporov, a vzdržali smo.

Zgodovinska pomembnost tretjega obdobja pa je v tem, da so naši voditelji s Titom na čelu, tudi v perečih trenutkih vedno znali najti pot k zmagi naprednih teženj v naši domovini, ki še naprej hodi po poti miru in mednarodnega sodelovanja.

In ob priliki njenega pomembnega ljubileja ji tudi mi čestitajmo in želimo še nadaljnji razvoj in krepitev pod vodstvom tovariša Tita.

RAZGOVOR

S prof. Berglezem

Starc Tone

"Tudi pouk telovadbe mora biti zanimiv in čim bolj pester," nam je dejal prof. Berglez. "Pred štirinajstimi dnevi se je tam pa tam našel kakšen suh dan. Da bi imeli vadbo na Loki, je bilo skoraj prehladno, telovadnica je bila zasedena, zato mi je padlo v glavo nekaj novega, kar doslej verjetno pri nas nismo gojili. Odločil sem se za kros. Za poiskus sem napravil lažjo progo. Proga je vodila po Ragovem logu. Start in cilj sta bila pri mizi nad ragovskim mostom. Od stata je proga vodila ob Krki, zavila nato vrh Ragovega loga, še nekaj ovinkov in že je pred nami cilj. Med potjo ni bilo težkih nalog. Poleg tekaških sposobnosti so morali tekmovalci - petošolci pokazati samo nekaj čuta za orientacijo in iskanje predmetov. Tekmovalci so bili razdeljeni na pet skupin, v vsaki skupini pa so bili trije dijaki. Večina tekmovalcev je vzela kros za resno stvar in svojo nalogo so vsi dobro opravili. Seveda brez izjeme ne gre. Našla se je skupina, ki ji ni bilo za to, da bi se malo razgibali, zato tudi niso opravili svoje naloge."

Pavlin Slavko

OBVESTILO: Prosimo bralce, ki ne shranjujejo "Stezič", da jih proti odplačilu vrnejo uredništvu. Ker naklada ni bila zadostna, jih nismo mogli dostaviti šolam in arhivom po Dolenjski. V poštev pridejo 1., 2., in 3. številka.

VSI, KI PIŠETE ALI IMATE SMISEL ZA PISANJE P O Z O R !

Uredništvo "Stezič" razpisuje natečaj za najboljši prispevek v "Stezičah" do simestralnih počitnic. Prispevke, bo posebna komisija ocenila in najboljše nagradila z lepimi knjižnimi nagradami.

Naš ilustrator vabi vse mlade risarske talente, da mu oddajo svoje risbe, da jih objavimo v "Stezičah".

V
A
N
Z
N
O

SPORT W JAZ

NAGRAJENA NALOGA

Tajništvo za prosveto in kulturo OLO Novo mesto je s pomočjo šol izvedlo nekakšno anketo o gledanju mladih ljudi na šport. Po vseh šolah okraja so pisali šolske naloge z naslovom "Sport in jaz" in najboljše izmed njih, bilo jih je nad sto, poslali posebni komisiji, ki je izbrala najboljše dve ter ju poslala v Ljubljano, nekaj pa jih je nagradila s trenerkami. Največ spisov se je nanašalo na smučanje in plavanje, kar dokazuje, da sta to najbolj popularni panogi. Za plavanje se najbolj navdušujejo dijaki iz Krškega, ker imajo lep plavalni bazen; njihova dijakinja, pionirska državna prvakinja v metulčku, pa je za svoj spis dobila tudi nagrado.

oooOooo

Moj oče je v mladosti gojil le kolesarstvo, pa še to bolj sebi v škodo kot v korist, ker se je pehal v vse klance, kar jih je mogel najti, želel pa je, da bi vsaj njegov sin v sportu nekaj dosegel. Pogosto mi je prigovarjal, naj se oprinem telovadbe, naj pridno vadim in rad bi vadal, če bi... Da, tisti presneti če je prišel vmes. Še v osnovni šoli sem si prvič polomil roko, drugič v gimnaziji in, ker gre v tretje rado, sem padel še tretjič, to pot s krogov in si izpahnil roko, posledice pa nosim še danes. Vlažnih oči sem pogosto zrl sovrstnike, ki so elegantno preskakovali kozo, konja, jaz pa sem stal ob strani s strahom, da si zopet ne zlomim enega izmed dolgih udov.

Leta so tekla, le malo po svoji krivdi sem jih zamudil, razvil sem se v dolgo preklo, nerodno, nekako krhko.

Vedel sem, da nekje moram pridno prijeti, da res ne okrnem. Pridružil sem se tabornikom, posebno še za-to, ker me je vedno neka notranja nuja silila v naravo, širne gozdove, v hribe, v veličastne gore. Tu sem spoznal kako širok je pojem telesne kulture, da tudi telovadba v dvorani in atletika na igrišču ni vse. Dolgi marši na izletih so me utrdili, da sem zmogel precejšnje daljave, na taborjenjih sem si krepil telo v svežem zraku, ob zdravi in izdatni hrani se sicer nisem redil, kot bi se moral, morebitne bolezni pa sem pregnal iz sebe. Tu počasi zamira občutek, da sem daleč za sošolci in tovariši, počasi spoznavam, da mi je taborništvo dalo del tega, kar sem včasih zaman iskal pri telovadbi.

Čeprav se leta hitro vrstijo in doba treh let ne pomeni dosti, sem od življenja v naravi prinesel mnogo mnogo lepih in seveda tudi trpkih spominov. Vedno me je privabljal slikoviti Otočec ob lepi, romantični Krki, vsak prosti čas sem izkoristil, da sem skočil tja, da sem užival v topli vodi in tihih gozdovih, ki skrivajo toliko lepega.

(Nadaljevanje na naslednji strani.)

(Nadaljevanje s prejšnje strani.)

S kakšnim veseljem sem se s svojimi fanti lotil gradnje male, lesene hišice na ravnici nad Krko, nekaj minut hoda od gradu na otoku. Tu prebijem večino prostega časa v zavesti, da sem pridno delal in da moje delo ni ostalo brez uspeha, da sem koristil sebi, fantom iz svojega voda, da bodo dobrine tega uživali tudi oni, ki pridejo za nami, oni, ki bodo imeli od taborišтва še več, kot sem imel jaz.

Jože Gričar

V nedeljo, 16. 11. 1958, smo kot dolenjske prvakinja odrinile v Ljubljano. Igrale naj bi z ljubljanskimi učiteljskimi. Bile smo dobre volje, ni nam manjkalo kondicije.

Poraz se je začel pravzaprav že, ko smo se začele ogrevati. Ljubljančanke so pokazale svoje veliko znanje, ko so **talkle**. Me smo jih le gledale. Nato se je začela igra. Izgubile smo prvi set. Dekleta so obupavala. Toda vendar smo nekaj spoznale: da v igri sploh ne znajo tolči in igraji skoro ravno tako kot me. V drugem setu smo mnogo bolje zaigrale. Par točk v naš prid nam je dvignilo samozavest in borile smo se, kolikor smo se mogle. Ni manjkalo požrtvovalnosti niti na eni niti na drugi strani. Gledalci so vpili, glasovi so se odbijali od sten, nam udarjali v ušesa, odmevali v glavah. Kmalu je bilo seta konec. Izgubile smo ga z rezultatom 15 : 9. Šele takrat sem zvedela, da je igra že končana. Igrali smo namreč samo na dva dobljena seta. To je bila napaka. Morali bi igrati na tri dobljene. Saj se je že v Novem mestu pokazalo, da zaigramo dobro šele v tretjem, četrtem.

Do poraza nam je pomagal precej tudi sodnik iz Krškega. Sodil je precej pristransko.

Potrte smo našle domov. Sklenile pa smo, da bomo drugo leto mnogo preje vadile in da se bomo pošteno oddolžile ljubljančankam za letošnji poraz.

Mateja Kožuh

Kaj je ljubezen

Za profesorja slovnice je ljubezen samostalnik, seveda v vokativu, zaroka pridevnik, na vprašanje "kaj" včasih pride tudi kot posledica na vprašanje "koliko" - dote namreč. Poroka je glagol, otroci so veznik, hišni prijatelj pa zaimek. Tašča je velelnik.

Za profesorja matematike je ljubezen sodo število (včasih tudi liho število), zaroka je naloga, poroka je množenje, otroci so rezultat, hišni prijatelj je neznanka x , tašča pa zlo na kvadrat. Ob zaroki velja on ena, ona pa dve. V zakonskem življenju pa tašča ena, ona dve, on pa nič.

Kaj pa STEZICE

"Hm, kritika ali ocena? Kako bi človek kritiziral, če se na to ne razume?" sem premišljeval sam pri sebi. A naj bo! Napisal bom pač svoje mnenje.

Stezičice, lepo ime in primerna naslovn stran; vse to človeku vzbudi zanimanje in ga privlači.

Doba dveh mesecev in izšle so že štiri številke. Komu gre to zahvala? Uredništvu ali vsem dijakom? Verjetno vsakemu malo. In kdo ne bi bil zadovoljen z obliko in vsebino? Športnik lahko bere o športu, mladinski funkcionar o mladinski organizaciji, literat se lahko izživlja v literarnem kotičku, plesalec lahko bere o plesu, itd. Prijetne ilustracije te že na prvi pogled pritegnejo. Stezičice so res "za vsakogar nekaj".

To vedo tudi učiteljišniki, saj je bilo do sedaj triinštirideset naročnikov, a število se bo verjetno še dvignilo.

Stezičice so pač res list, ki prinaša aktualne stvari, tako da se ne zgodi tega, kot pred leti na učiteljišču, ko je nek mlad literat potožil: "Hudiča, v "Našo misel" ne bom več pisal." Mladi frkolin se namreč ni ogibal nežnega spola. Redko je potekel mesec, da bi mislil le na eno. Zdaj je opeval to, zdaj ono in tako so njegove pesmi in njegova ljubezen zaradi redkega izhajanja "Naše misli" zastarele!

"Stezičice" pa menda lahko ugodijo tudi takim tičem, saj izhajajo dovolj pogosto.

Božidar Opara
predsednik aktiva LMS
na učiteljišču

STEZICE naj slikajo nas!

Na naslovn strani sem bral: "Stezičice" - glasilo dijakov novomeške gimnazije. Zamislil sem se. Ali notranjost lista res dokazuje in utemeljuje ta naslov?

Da vsebina odgovarja naslovu, toda so nekatere pomanjkljivosti, ki ravno ne omogočajo dobrega odseva življenja novomeških gimnazijcev v javnosti. Mislimo si nekega Novomeščana, ki bere "Stezičice" zato, da bi iz njih spoznal veselje, težave, skratka: življenje teh gimnazijcev. Ali mu to uspelo? Dobil bo sicer neko predstavo, podobo, vendar bo ta podoba medla, neplastična.

Vse premalo prikazujemo probleme v sami gimnaziji. Mislim, da bi nam tovariši profesorji ne šteli v zlo, če bi se tudi od strani dijakov podalo mnenje o učnem načrtu, načinu razlaganja, ocenjevanju itd.

(Nadaljevanje na nasledni strani.)

(Nadaljevanje s prejšnje strani.)

List naj bi služil tudi k povezovanju in zbliževanju razredov med seboj. Zakaj bi tudi s prvega in drugega razreda ne napisali kaj v "Steziice"? Nekateri bi morda to storili, pa se boje, ali sramujejo pred onimi "višjimi". Če se boje tega, naj pomislijo, da je vsakdo izmed "višjih" moral skozi prvo in drugo v tretjo in četrto.

Pametno bi bilo, da bi "Mladi literat" dobil nekoliko več prostora. V tem kotičku naj bi dobili priliko pisati vsi, ki se čutijo, da znajo lepo oblikovati slovensko besedo, da javno nastopijo. S povečanjem prostora bi bili lahko objavljeni tudi manj kvalitetni članki. Ti bi prišli v pretres javnosti in nato bi nekdo, ki je v tem boljše podkovan, napisal kritiko. Ostali bi se pri tem mnogo naučili.

Tudi s tehnične strani je treba naš list izpopolniti. Precej pogoste so tiskovne napake. Tu ima seveda svoje prste vmes tudi tiskarski škrat. Še manj zazaželen je primer, ki se je zgodil mojemu sošolcu. Ker je navdušen motorist, bi hotel najprej spoznati Jogrov članek "V ovinku". Bil pa je razočaran, kajti dobršen kos le-tega je zaman iskal na deviško čisti strani. Zdaj na zimo se je naš list nevarno skrčil in bojim se, da ima morda lastnost skrbi, ki v mrazu zmanjša obseg. Tisk bi bil morda lahko tudi bolj razločen: večkrat je namreč treba precej iznajdljivosti, da človek lahko "pogrunta" posamezne besede.

Da pa se bodo "Steziice" res približale popolnosti, se moramo potruditi vsi in ne samo uredniški odbor. Le tako bodo "Steziice" dosegle svoj namen: resnično upodobitev življenja in duha novomeških gimnazijcev.

Recelj Tone

Kaj je ljubezen

Za zdravnika je ljubezen bolezen, zaroka operacija, poroka posledica slabe operacije, otroci so komplikacije, tašča križa, hišni prijatelj napačna diagnoza.

Za advokata je ljubezen klient, zaroka proces, poroka izgubljen proces, otroci so obtežilna okoliščina, hišni prijatelj pa olajševalna okoliščina. Tašča je vrhovna instanca.

Zaljubljeni oroč

NA KITAJSKEM

KJE PA SO PRAVI

BRIGADIRJA

Avtocesta je dograjena ... Mnogi dijaki naše gimnazije in novomeškega učiteljišča so sodelovali na tej veliki delovni akciji. Ob dograditvi avto ceste je prišel sam Tito v Novo mesto. Vsi smo se razveselili njegovega obiska, posebno brigadirji, saj smo bili veseli in ponosni, da mu bomo podarili ta veliki objekt. Spet so zaživel spomini na mesec trajajočo delovno akcijo, zopet smo se spomnili mnogih težkih dni, ko smo v blatu s krampi hrabro delali in se borili za udarništvo, a le redki med nami so bili deležni tega uspeha. Mnogo se jih je moralo zadovoljiti s pohvalo, a vseeno je bila tudi pohvala veliko priznanje za celomesečni trud in prizadevanje... In prišli so dnevi, dnevi praznovanja... Novo mesto so obiskali predstavniki naše vlade s Titom. Po trgu se je razlegalo horukanje in minerski pozdravi... Brigadi so bile zbrane, da prisostvujejo tudi veselju, po tolikem delu... Toda med tistimi, ki so tovarišu Titu podarili šopke cvetja, ni bilo niti enega samega brigadirja z gimnazije ali učiteljišča, ki bi bil na delovni akciji... Šopke cvetja je tov. Tito sprejel iz takih rok, ki ne vedo, kako se vihiti kramp na avto cesti, ki z avto cesto nimajo druge veze, kot da so se po njej morda že peljali. In tu se lahko vprašamo: ali ni bilo nikogar z gimnazije, ali iz učiteljišča v brigadi?... Zgleda že tako, kot da res ne bi bilo nikogar! Ali je to pravično? Mar je to lepo, da nekdo, ki ni bil na avto cesti, obleče brigadirsko obleko, vzame šopek cvetja v roke in reče tovarišu Titu: "Podarjamo Ti to cvetje in obenem avtocesto!!!..." ali nekaj podobnega? ali je vsa ta imitacija potrebna, ko pa imamo na naših zavodih dovolj, pohvaljenih brigadirjev in celo nekaj udarnikov!... Malo začudeno smo to pogledali vsi nekdanji brigadirji. Kar nismo mogli verjeti... morda so mislili ljudje, ki so Titu podarili šopke, da je že to dovolj, če so nekaj dni pripravljali razstavo v gimnazijski telovadnici!... Mar ni bila za nje že to dovolj velika nagrada, da so dobili za nekaj dnevno delo brigadirsko značko, izkaznico in morda celo pohvalo?... Od tistega, ki je tam dijakom dejal, da bodo izročili šopke Titu, ni bilo lepo, niti od dijakov samih, da so to nalogo sprejeli, kajti pravično in lepo od njih bi bilo, da bi to prepustili starim brigadirjem. Ali so morda na nas pozabili? ali ste na nas pozabili tudi vsi drugi?...

Ne govori iz nas zavist, sprašujemo se le, ali se tako lahko pozabi naše enomesečno delo in, ali je to pravično, da se nas odrine od mize takrat, ko je naš dan, ko je naš praznik? Mi smo zgradili avto cesto in le kako bi pogledal Tito tiste, ki so mu prinesli šopke, ko bi vedel, da avto ceste niti videli niso?... Ali se ne bi Tito dotaknil tudi njih v svoji Zdravici na Grmu?...

Tisti, ki so bili v brigadi!

mladi LITERAT

ROS KRVAHA

Na vejah je trepetalo le še nekaj porumenelih listov v soparici, ki se je dvigala od vlažne zemlje, če jo je obliznil sončni žarek, ki se je vkradel skozi megleno tančico. Prava jesen je že bila v deželi in megle nad Krko so ležale cele dneve; pogosto je iz njih rosilo in sončen dan je bil prava redkost.

Tudi Joso se je razveselil sonca, ki mu je nagajivo bliskalo čez okrogli obrazek, ko je po kolovozu stopal pod drevjem. Na šibkih plečih je nosil obsežno butaro dračja, ki ga je spotoma nabral. Noge, ki so mu gledale izza zakrpanih hlač, je imel v črnu podobnih lesenih cokljah, da je dobesedno priropotal do parobka gozda. Pred njim se je odprla ravnica z vasjo, na levi strani pota pa je na robu gozda uzrl domačijo - revno, s slamo krito kočico in napol razpadel svinjak. Iznad počrnelega dimnika se je sukljal nežen, bel dim in Josu so se pocedile sline, ko je kar videl mater, ki se suče pri ognjišču in z burkljami poriva lonec k ognju, da bi se žganci kar najhitreje skuhal. Ko so mu misli za hip ušle nazaj k veвериčjemu gnezdu, se je spomnil tudi materine metlje in plesa, ki ga včasih zaplešeta okoli mize ali hiše, kadar ni kaj v redu. Mati je bila neizprosen sodnik, pravo nasprotje očeta, ki je rad sedel na zapečku, šival ali čakal in pustil žejni Ani, da je "nosila hlače" v hiši. Joso ga je vseeno občudoval in kar požiral z očmi, kadar mu je pripovedoval rokovnjaške in soldaške zgodbe. Ker je ob takih pripovedovanjih tudi rad vpletal hrvatske besede, ga je prekrstil v Josa in ime se ga je oprijelo, da ga je tako klicala vsa vas.

Pred hišo je Joso pri tnalu obstal z butaro na hrbtu in gledal proti vratom. Ropot po veži ga je spominjal, da je še tešč, toda vztrajati je moral, če je hotel prelisičiti mater in zadržati prvi naval jeze - navadno je bil najprej tepen, potem šele zaslišan. Matere dolgo ni bilo na spregled, nazadnje pa ko je Joso pod težo že otrpnil, se je s škafom v roki prikazala na majavem ganku. Joso je čutil, da ga gleda, sopihaje je odvrigel butaro in se ozrl proti njej. Ali ga bo spregledala, da je bil zopet pri veveričah? Nekaj je zagodrnjala, kar naj bi pomenilo, da je že priden, plusnila vodo iz škafa in zopet izgnila v vežo k ognjišču.

Joso se je oddahnil, planil po vegastih stopnicah in radovedno vtikal nos v lončene lonce. Hipoma so izginili prividi o skledi gorkih žgancev, prazne psode so le prejasno govorile, da danes praznika ne bo, zgrozil se je ob misli, da bo zopet lačen, kot vse dni nazaj. Sivina se mu je naredila pred očmi in drobno telesce mu je zadrževalo v pridušenem joku.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

KJE PA SO PRAVI

BRIGADIRJA

Avtocesta je dograjena ... Mnogi dijaki naše gimnazije in no- vomeškega učiteljišča so sodelovali na tej veliki delovni ak- ciji. Ob dograditvi avto ceste je prišel sam Tito v Novo me- sto. Vsi smo se razveselili njegovega obiska, posebno brigadi- rji, saj smo bili veseli in ponosni, da mu bomo podarili ta veliki objekt. Spet so zaživali spomini na mesec trajajočo de- lovno akcijo, zopet smo se spomnili mnogih težkih dni, ko smo v blatu s krampi hrabro delali in se borili za udarništvo, a le redki med nami so bili deležni tega uspeha. Mnogo se jih je moralo zadovoljiti s pohvalo, a vseeno je bila tudi pohva- la veliko priznanje za celomesečni trud in prizadevanje... In prišli so dnevi, dnevi praznovanja... Novo mesto so obiska- li predstavniki naše vlade s Titom. Po trgu se je razlegalo horukanje in minerski pozdravi... Brigade so bile zbrane, da prisostvujejo tudi veselju, po tolikem delu... Toda med tisti- mi, ki so tovarišu Titu podarili šopke cvetja, ni bilo niti enega samega brigadirja z gimnazije ali učiteljišča, ki bi bil na delovni akciji... Šopke cvetja je tov. Tito sprejel iz takih rok, ki ne vedo, kako se vihiti kramp na avto cesti, ki z avto cesto nimajo druge veze, kot da so se po njej morda že peljali. In tu se lahko vprašamo: ali ni bilo nikogar z gim- nazije, ali iz učiteljišča v brigadi?... Zgleda že tako, kot da res ne bi bilo nikogar! Ali je to pravično? Mar je to le- po, da nekdo, ki ni bil na avto cesti, obleče brigadirsko ob- leko, vzame šopek cvetja v roke in reče tovarišu Titu: "Po- darjamo Ti to cvetje in obenem avtocesto!!!!..." ali nekaj podobnega? ali je vsa ta imitacija potrebna, ko pa imamo na naših zavodih dovolj, pohvaljenih brigadirjev in celo nekaj udarnikov!... Malo začudeno smo to pogledali vsi nekdanji brigadirji. Kar nismo mogli verjeti... morda so mislili ljud- je, ki so Titu podarili šopke, da je že to dovolj, če so ne- kaj dni pripravljali razstavo v gimnazijski telovadnici!... Mar ni bila za nje že to dovolj velika nagrada, da so dobili za nekaj dnevno delo brigadirsko značko, izkaznico in morda celo pohvalo?... Od tistega, ki je tam dijakom dejal, da bodo izročili šopke Titu, ni bilo lepo, niti od dijakov samih, da so to nalogo sprejeli, kajti pravično in lepo od njih bi bilo, da bi to prepustili starim brigadirjem. Ali so morda na nas pozabili? ali ste na nas pozabili tudi vsi drugi?...

Ne govori iz nas zavist, sprašujemo se le, ali se tako lah- ko pozabi naše enomesečno delo in, ali je to pravično, da se nas odrine od mize takrat, ko je naš dan, ko je naš praznik? Mi smo zgradili avto cesto in le kako bi pogledal Tito tiste, ki so mu prinesli šopke, ko bi vedel, da avto ceste niti vi- deli niso?... Ali se ne bi Tito dotaknil tudi njih v svoji Zdravici na Grmu?...

Tisti, ki so bili v brigadi!

mladi LITERAT

ROS KRVA

Na vejah je trepetalo le še nekaj porumenelih listov v soparici, ki se je dvigala od vlažne zemlje, če jo je obliznil sončni žarek, ki se je vkradel skozi megleno tančico. Prava jesen je že bila v deželi in megle nad Krko so ležale cele dneve; pogosto je iz njih rosilo in sončen dan je bil prava redkost.

Tudi Joso se je razveselil sonca, ki mu je nagajivo bliskalo čez okrogli obrazek, ko je po kolovozu stopal pod drevjem. Na šibkih plečih je nosil obsežno butaro dračja, ki ga je spotoma nabral. Noge, ki so mu gledale izza zakrpanih hlač, je imel v člnu podobnih lesenih cokljah, da je dobesedno priropotal do parobka gozda. Pred njim se je odprla ravnica z vasjo, na levi strani pota pa je na robu gozda uzrl domačijo - revno, s slamo krito kočico in napol razpadel svinjak. Iznad počrnelega dimnika se je sukljal nežen, bel dim in Josu so se pocedile sline, ko je kar videl mater, ki se suče pri ognjišču in z burkljami poriva lonec k ognju, da bi se žganci kar najhitreje skuhal. Ko so mu misli za hip ušle nazaj k veveričjemu gnezdu, se je spomnil tudi materine metlje in plesa, ki ga včasih zaplešeta okoli mize ali hiše, kadar ni kaj v redu. Mati je bila neizprosen sodnik, pravo nasprotje očeta, ki je rad sedel na zapečku, šival ali čikal in pustil žejni Ani, da je "nosila hlače" v hiši. Joso ga je vseeno občudoval in kar požiral z očmi, kadar mu je pripovedoval rokovnjaške in soldaške zgodbe. Ker je ob takih pripovedovanjih tudi rad vpletal hrvatske besede, ga je prekrstil v Josa in ime se ga je oprijelo, da ga je tako klicala vsa vas.

Pred hišo je Joso pri tnalu obstal z butaro na hrbtu in gledal proti vratom. Ropot po veži ga je spominjal, da je še tešč, toda vztrajati je moral, če je hotel prelisičiti mater in zadržati prvi naval jeze - navadno je bil najprej tepen, potem šele zaslišan. Matere dolgo ni bilo na spregled, nazadnje pa ko je Joso pod težo že otrpnil, se je s škafom v roki prikazala na majavem ganku. Joso je čutil, da ga gleda, sopihaje je odvrgel butaro in se ozrl proti njej. Ali ga bo spregledala, da je bil zopet pri vevericah? Nekaj je zasodrnjala, kar naj bi pomenilo, da je že priden, plusnila vodo iz škafa in zopet izgnila v vežo k ognjišču.

Joso se je oddahnil, planil po vegastih stopnicah in radovedno vtikal nos v lončene lonce. Hipoma so izginili prividi o skledi gorkih žgancev, prazne psode so le prejasno govorile, da danes praznika ne bo, zgrozil se je ob misli, da bo zopet lačen, kot vse dni nazaj. Sivina se mu je naredila pred očmi in drobno teslece mu je zadrževalo v pridušenem joku.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

(Nadaljevanje s prejšnje strani).

Mater je zbolelo pri srcu. Poleg lakote jo je mučila še zavest, da že tako podhranjenega otroka ne more nasititi. Draginja je bila, mož Janez pa brez pravega dela in zaslužka, dnina pri okoliških gruntarjih nizka, vsi so stikali za hude čase, ki so se obetali. Nenadoma je skozi možgane, katerih bistrino in podjetnost je podeloval tudi Josu, šinila rešilna misel. Prijela je svojo raskovo roko sinovo ročlico in ga pogladila po gostih, temnih kodrih.

"Botra ima v hosti kup listja, razgrabiva ga, da se na soncu presuši, potem pa ji poveš; ti bo že dala kos kruha."

Doma je kruh videl le ob praznikih, zato ga je misel nanj podžgala, da je bil precej voljan pomagati materi. Skočil je za svinjak po dvoje grabelj in moško zakoračil za materjo.

Listje, ki je v dolgotrajnem dežju pričelo že trohneti, se je parilo na medlih žarkih; sonce ni moglo več ogreti shlajene zemlje. Mati in sin sta se zadovoljno spogledala, ko sta po debeli uri končala delo. Mati je odnesla grablje, Josu pa je podjetno zavil proti botrini hiši in se že veselil, da bo mogel nekaj prinesiti tudi materi, kljub svoji otroškosti je čutil, da tudi mati mora nekaj jesti.

Boter je bil najbogatejši gruntar v soseski, njegova bela hiša se je košatila nad revnimi kočicami. Na velikem, s peskom posutem dvorišču, se je Josu čutil zgubljenega, dobro mu poznana hiša je nenadoma postala tuja. Ko je okleval in v glavizbiral besede, so se težka vežna vrata sunkoma odprla in pokazala se je botra. Josu se je zdela še mnogo večja, kot je v resnici bila, plašno je gledal in jezik mu je trdil in negeton teče po zobni. Botra je bila še vedno gospodar, dasi so imeli nevesto že drugo leto pri hiši, trda in skopa in ni mogla razumeti dečkovih prosečih, a ponosnih oči.

Josu se je zopet spomnil kosa kruha in se plašno oglasil: "Teta..., z materjo sva pregrabila vaše listje." Tipona je čutil, da mu jezik kar gladko teče, bodila ga je zavest, da ne prespeči; da je kos kruha zaslužak. "Veste, tisti kup pod hrabom, skoraj bi splesnelo."

"Lej lej, saj si res dober otrok! Bom že naročila, da gredo ponj".

Ko so se za njo vrata zaloputnila, se je Josu zdelo, da se je pred njim odprl prepad. Še močneje je občutil lakoto, v trebuhu mu je zakrutilo, kot je krulil njihov prašiček, ko so ga pred leti še imeli. Majhen in neurečen se je vračal po stezi domov, praznih rok in praznega želodčka. Sonce, ki se ga je zjutraj veselil, se mu je zdelo mrzlo in sovražno, tuje mu je zdel ves svet. Pod kodrčki se je v mali glavici rodil, življenjsko spoznanje po enakosti in pravici, z vlažnimi očmi se je spari v pajčevinasti oblak pod sinjim nebom. "Tan", so ga učili, "bomo vsi enaki". Da, toda Josu je bil lačen na zemlji.

Moje mnenje ^{stran 12}

LITERARNO GLASBENEM VEČERU

Če kritično pregledamo prireditev mladih dolenjskih literatov 15. novembra, moramo priznati, da je uspela. Na odru ni bilo nobenih nesoglasij in zapetljajev, publika pa je zelo pozorno spremljala izvajanja, za kar gre hvala prav gotovo prof. Dodiču, ki je s svojimi besedami ustvaril prav prijeten položaj mladim literatom.

Vsakdo izmed udeležencev je dosegel uspeh. Od njega samega je bilo odvisno ako je bil uspeh velik ali majhen. Težava skoraj vseh pa je v tem, da so mladi pesniki in pisatelji slabi recitatorji. Izjema je bil seveda Lopy.

Med drugim bi omenili mlado pesnico iz gimnazije. Upali bi si trditi, da bi z bolj živim in hitrejšim branjem dosegla večji uspeh; ravno tako recitatorka Prešernovih pesmi, ki je podala vse morda preveč težko, saj niso bile vse pesmi tako težke in tako pretresljivo boleče. Torej več optimizma in vedrine!

Opazili smo, da je bilo tudi malce samozaverovanosti. Nič hudega, ampak človeku hitro pade v oči.

Glasbene točke so bile dobro izbrane in izvajane, dasiravno sta imeli solistki pravej treme. Mladim literatom morda ne bi škodilo, da se lotijo tudi branja klasičnih pesnikov, kajti le-ti niso danes priznani samo zato, ker so znali svoja čustva, misli in hotenja čudovito izpovedati, ampak tudi zato, ker so to storili v takih oblikah, ki jih ves svet ceni in priznava kot mejne kamne stopnic pravega pesništva oziroma umetniškega ustvarjanja.

Mladim ustvarjalcem želimo mnogo poleta pri njihovem ustvarjanju in kmalu nasvidenje s še večjim uspehom!

Filuška

HREPENENJE

Na oknu slonim,
v daljave stanim
v temi...

In želim si gorečo
lučke svetlobe...
Je daleč ta lučka,
a najde jo duša
v temi...

Dobiti jo hoče,
posrkati vasa.
Zato se vsa zgane,
vzomiri, razvname.

Ji sproča ni mila
in lučka ugasne
v temi...

Filuška

Skrivnosten je bil zame ta človek!

Ako sem se splazil na sosedov vrt in tam splezal na jablano, sem skozi okno lahko videl v njegovo stanovanje. To sem delal najraje zvečer, ker me takrat ni mogel nihče videti in tudi učitelj je bil navadno doma. Videl sem ga, kako je ob prižgani petrolejki delal pozno v noč. Elektrike namreč v tistih prvih letih po vojni še ni bilo.

Moje oči je nenavadno privlačevala polica s knjigami. Učitelj je imel veliko knjig v raznobarnih vezavah z zlatimi obrezami, vendar ga nikoli nisem videl brati. Kadar je tičal doma, je veliko pisal. Ob nedeljah je hodil tudi na sprehode ali pa v gostilno, kjer se je z možmi prijazno pomenkoval o gospodarstvu. Nikoli pa se ni zadrževal v družbi dalj časa. Vaščani so menili, da je čudak, toda kljub temu so ga imeli radi. "Kaj hočemo," so rekli, "s starim človekom je treba imeti potrpljenje!"

Ko sem ga tako opazoval z drevesa, se je zgodilo, da je pogledal skozi okno naravnost vame. Stekla na očeh so se mu pri tem zelenkasto zasvetila. Čutil sem, kako drse njegove oči po mojem telesu in ves preplašen sem se privil k deblu. Toda njegov pogled ni iskal mene; učitelj se mi je zazdel pri tem utrujen in žalosten.

Mnogokrat me je mučilo vprašanje, čemu služi velika krogla na kovinskem stojalu, ki je stala na njegovi pisalni mizi. Bila je poslikana z modrimi in rumenzelenimi barvami. Šele pozneje sem zvedel, da je to globus. Kadar učitelj ni imel drugega dela, se je zabaval s tem, da ga je vrtel.

Z mojim očetom sta bila dobra prijatelja, saj je bil moj oče celo učiteljev učenec in to dober učenec. Toda stari učitelj ni imel navade, da bi nas obiskoval. Pač pa je oče često hodil k njemu.

NADALJEVANJE IN KONEC

POŠE KOLENCO DRAGO

Bil sem zadovoljen, da nisem prišel v stik s tem skrivnostnim možem, toda hkrati me je tudi mučila neznanska radovednost, da bi končno odkril bistvo njegovega zagonetnega obnašanja.

Nekega dne pa nas je stari učitelj obiskal. Vstopil je s počasnim, strogim korakom. Ko je sedel, je na mah padla z njega vsa zavesa skrivnosti, s katerimi smo ga obdali vaški otročaji.

Spomnil sem se svojega prijatelja Borisa, ki nam je nekega popoldneva, ko smo se na gmajni podili za kravami, zaupal:

"Fantje! Učitelj je čarovnik!"

In šepetaje nam je pričel razlagati, kaj je videl v učiteljevi sobi.

(nadaljevanje na naslednji strani)

S
T
A
R
I
U
Č
I
T
E
L
J

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

Toda učitelj ni bil čarovnik, bil je samo človek, ki je skušal za učence v šoli pripraviti preprost kemijski eksperiment.

Nikoli nisem prida verjel v učiteljevo čarovno moč, še manj pa v tem trenutku, ko je sivolasi mož sedel za mizo in se prijazno oziral po sobi.

Oče je postavil predenj steklenico črnine, mati pa kup dobrot. Bilo je namreč ob Veliki noči. Sam sem sedel na pručici s svojo najljubšo slikanico na kolenih.

"A, ta fant je pa vaš?" je rekel učitelj materi, ko je izpil kozarec vina.

"Naš", sta pritrdila oče in mati.

Poklical me je k sebi. Ko me je posadil na svoja kolena, mi je stopilo v lice nekaj krvi.

"Gospa, saj imate že celega junaka!"

Nezaupno sem motril učiteljev obraz. Da bi me potolažil, mi je podaril zavitek bonbonov.

"Glej, glej!" je rekel potem, ko je zvedel, da grem v jeseni že v šolo. "Pa brati že znaš? Saj si že velik!"

Potegnil mi je slikanico iz rok. Bila je to lepa slikanica, polna muck, medvedkov in lepih pesmi.

"No, poiskusiva!"

Nekaj črk sem zares že poznal; naučila me jih je mama. Ker pa se mi je ustavilo, mi je pomagal učitelj. Skupaj sva brala:

"Sonce visoko na nebu je že,
miška pa iz svoje luknjice gre..." itd.

Ko sva končala, me je počil po rami.

"Bravo, dečko! Glej, da prideš jeseni v moj razred! Videl boš, kakšna prijatelja bova!"

Pozneje, ko je odšel, sem rekel očetu: "Saj ni tako hud, kakor ste mi pripovedovali."

Pojasnil mi je: "Ni hud, ne! Celo zelo dober človek je in ima rad otroke. Poučuje jih že celih petdeset let. Sedaj je sam na svetu, ker so mu ženo ubili Nemci, oba sinova pa sta mu padla v partizanih."

"Ubogi učitelj", sem rekel.

(Nadaljevanje na drugi strani).

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

Tisti dan, ko sem vzljubil učitelja, sem pozabil tudi na svoj strah pred šolo. Celo veselil sem se prvega šolskega dne. V prvem razredu nas je bilo vse skupaj okoli trideset. Trideset nemirnih src, trideset plašnih oči in prav toliko neokretnih desnic. Koliko dela je čakalo sivolasega učitelja. In vendar ni zamudil niti trenutka; potrpežljivo je vlival v naše male glavice svoje obilno znanje. Do danes še nisem spoznal človeka, ki bi znal otroško dušo tako razumeti, kot jo je razumel naš očitelj.

Poučeval pa nas je samo eno leto. Učitelja so premestili, rekli so, da je klerikalen. Ves razred ga je pospremil na postajo, toda nihče od nas ni pomislil, da spremljamo "sovražnika" domovine. V njem smo gledali še vedno svojega starega, dobrega učitelja. Njegovo službeno mesto je zasedla mlada učiteljica sladkih besedi, pa praznega srca. Drugačna je bila od našega starega učitelja in ni nas imela tako rada kot on.

Življenje pa je teklo svojo pot...

Učiteljeva podoba je izginjala iz mojega spomina. Čemu bi mislil nanj, bil je klerikalec.

Življenje pa je teklo svojo pot...

Postal sem ošaben srednješolec, pričel sem se briti in pogledovati za dekleti.

Lani, med počitnicami sem zašel zopet v Ljubljano. Obiskal sem nekaj pozabljenih znamenitosti, obredel znance in prijatelje, potem sem pohajkoval po Tivoliju. Že precej časa je minilo, odkar sem tod zadnjič hodil in marsikaj mi je bilo novega. Ko sem tako opazoval vrvenje okoli sebe, sem ob Tivolijskem ribniku zapazil sivolasega gospoda, ki je v spremstvu mlade deklice mične postave in lepega obraza, opazoval labode, ki so plavali okoli brega. Ta človek se mi je na mah zazdel nekam znan. Kje sem ga že videl?

Zbudili so se mi stari spomini in srce mi je pričelo močneje utripati. "In vendar je bilo včasih tu lepše," je rekel zdajci stari mož, "pa takrat, ko sem vsako leto vodil svoje malčke gledati te-le labode! Kako so malčki občudovali te bele ptice!"

Srce mi je zavriskalo. Saj to je oni! Moj stari učitelj!

Stopil sem k njemu, on pa se je umaknil za korak. Oči so se mu namršile. Zastrmel je vame kakor v prikazna z drugega sveta.

Stare so bile njegove oči, brez mladostnega ognja. Dekaj let je minilo odkar mi je vodil desnico po belem papirju in me naučil pisati. In vendar me je takoj spoznal.

Njegova radost je bila velika, res je bil vesel, da me zopet vidi. Predstavil me je tudi svoji nečakinji. Ime ji je bilo Marjana in njena roka se mi je ob dotiku zazdela čudno topla. Ko sva s starim učiteljem pod šumečimi kostanji obujala spomine, sem nehote poiskal njene oči. Zazdele so se mi čarobno. Ona pa

(Nadaljevanje na naslednji strani)

(Nadaljevanje s prejšnje strani.)

je zardela in povabila pogled...

Ker sem nameraval odpotovati iz Ljubljane šele naslednji dan, me je učitelj povabil na svoj dom.

Večer, ki sem ga tam preživel, je bil nepozaben. Ne morda zaradi dobrot, ki mi jih je pripravila učiteljeva gospodinja, ne zaradi nežnih glasov, ki jih je Marjana izvabljala iz belih tipk klavirja. Pač pa se mi je zazdelo, da so se zopet povrnil ti isti lepi časi, ko sva bila z dobrim učiteljem še skupaj. Zopet sem postal majhen deček z razkuštrano glavico in učitelj mi je z nežnimi kretnjami vodil desnico. Na papirju so nastajali lepo oblikovani znaki: A, B, C...

Mnogo lepih reči doživi človek - pa pozabi. Pozabi! Tudi jaz bom pozabil mnogo lepih dni in večerov, toda - ali bom mogel pozabiti tudi nate, učitelj moj, in vodnik tisočev ljudi, ki so že pred menoj stopali v živeljenje!

Drago Kolenc

Poletna noč

I

Šla sva po cesti kraj vodé,
držala sva se za roké,
je bila krog naju tiha noč
in kazala nama svojo moč.

II

Nama zvezda drobna je svetila,
ki obema srečo je delila
in obsevala je srca nama,
saj bila sva čisto sama!

III

To bila ljubezen je kipeča
in morda si misliš, to je sreča;
a je grenkejša od pelina,
saj žalost ti v srce vliva.

Povše Ivan

Oko

Svetlo zrlo
nama je temno oko.
Moje vse -
kot vihar,
kot povodenj,
pregrade, ovire
- premagalo je.
A ko vse je predlo,
a ko vse je podrlo,
se je zame zaprlo,
se drugam je ozrlo.

Gaj

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Large block of faint, illegible text in the middle of the page, likely bleed-through from the reverse side.

Large block of faint, illegible text at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side.